10 - T - wj
New York (- PAT) - "New York Herald Tribune" w rubryce "Wolnych Głosów" zamieścił 29 kwietnia br. list Oskara Langego, profesora uniwersytetu w Chicago. Lange przed wojną wyemigrował do USA i nie bierze udziału w życiu politycznym Polonii i Ameryki, ani też w emigracji polskiej z czasów wojny. Omawiając zerwanie stosunków dyplomatycznych przez rząd sowiecki - Lange zwraca się do opinii amerykańskiej, by się powstrzymała od potępienia Narodu Polskiego. Autor listu ubolewa nad obecnym stanem rzeczy, który przypisuje nieporozumieniu. Szereg ustępów listu poświęcony jest wytłumaczeniu punktu widzenia rządu USA. List kończy się stwierdzeniem, że Naród Polski wykazał swą wartość, gdy - opuszczony przez nieopowiedzialny rząd - zorganizował spontanicznie bohaterską obronę Warszawy i stworzył najpotężniejszy ruch podziemny w Europie okupowanej.

11 - T - wj
New York (PAT) "New York Times" w depeszy londyńskiego korespondenta Daniella pisze :

"Po otrzymaniu ze strony władz brytyskich i amerykańskich zapewnienia że żadne układy graniczne zawarte w czasie wojny nie będą uznane, Rząd Polski zgodził się na to, by porzucić sprawę , która spowodowała zerwanie z Sowietami i udzielić USA i W.Brytanii wolnej ręki dla przywrócenia stosunków. Nie ma jednak wskazówek pochodzących ze źródeł w Londynie na to, aby Rosjanie byli uspokojeni, a ton prasy sowieckiej w Moskwie stawiał sprawę jasno, że dociekania na temat, czy stosunki są zawieszone, czy zerwane, ma czysto akademicki charakter. Jeśli idzie o Rosjan, to stosunki są zerwane. Oświadczenie Rząd Polskiego jest umiarkowane co do formy i stylizacji. Skierowane zostało do świata przez prasę i tą drogą dojdzie do rządu sowieckiego. Podczas gdy ton oświadczenia polskiego jest wstrzemięźliwy, w treści swej stanowczo odpiera ono zarzuty spiskowania z Niemcami. Panuje wrażenie że posunięto się nieco naprzód na drodze do poprawienia sytuacji, ale ostateczne rozwiązanie będzie przedstawiało zadanie trudne i długotrwałe. Rząd brytyjski i amerykański bardzo troszczą się o to, by uniknąć ustanowienia w Moskwie rządu współzawodniczego z generałem Sikorskim.

12 - T - wj
London (PAT) Tajna polska/ radiostacja "Świt" donosi , iż gubernator Warszawy Fischer przeniesiony został do Lublina na miejsce Zoernera, który został odwołany. Nazwisko następcy Fischera nie zostało jeszcze ogłoszone.

13 - T - wj
London (PAT) Minister Kwapiński w towarzystwie posła Sokolnickiego złożył wizytę posłowi brytyjskiemu w Szwecji

10 - T - wj

N e w Y o r k (PAT) - "New York Herald Tribune" w rubryce "Wolnych Głosów" zamieścił 29 kwietnia br. list Oskara Langego, profesora uniwersytetu w Chicago. Lange przed wojną wyemigrował do USA i nie bierze udziału w życiu politycznym Polonii i Ameryki, ani też w emigracji polskiej z przed wojny. Omawiając zerwanie stosunków dyplomatycznych przez rząd sowiecki - Lange zwraca się do opinii amerykańskiej, by się powstrzymała od potępienia Narodu Polskiego. Autor listu ubolewa nad obecnym stanem rzeczy, który przypisuje nieporozumieniu. Szereg ustępów listu poświęcony jest wytłumaczeniu punktu widzenia rządu USA. List kończy się stwierdzeniem, że Naród Polski wykazał swoją wartość, gdy - opuszczony przez nieodpowiedzialny rząd - zorganizował spontanicznie bohaterską obronę Warszawy i stworzył najpotężniejszy ruch podziemny w Europie okupowanej.

11 - T - wj

N e w Y o r k (PAT) "New York Times" w depeszy londyńskiego korespondenta Daniella pisze:

"Po otrzymaniu ze strony władz brytyjskich i amerykańskich zapewnienia, że żadne układy graniczne zawarte w czasie wojny nie będą uznane, Rząd Polski zgodził się na to, by porzucić sprawę, która spowodowała zerwanie z Sowietami i udzielił USA i W.Brytanii wolnej ręki dla przywrócenia stosunków. Mimo jednak wiadomości pochodzących ze źródeł w Londynie można, iż sytuacja była niepokojąca, a ton prasy sowieckiej i Moskwa stawia sprawę jasno, że dociekania na temat, czy stosunki są zawieszone, czy zerwane, ma czysto akademicki charakter. [illegible] o Rosjan, by stosunki są zerwane. Oświadczenie Rządu Polskiego jest umiarkowane co do formy i [illegible]. [illegible] dostarczone przez [illegible] tę drogą dojścia do rządu sowieckiego. Podczas gdy ton oświadczenia polskiego jest wstrzemięźliwy, w treści swej stanowczo odpiera ono zarzuty współpracy z Niemcami i [illegible] wrzesień ze [illegible] się [illegible] naprzód na drodze do poprawienia sytuacji, ale ostateczne rozwiązanie będzie przedstawiało zasadnicze trudności i niebezpieczeństwo. Rząd brytyjski i amerykański bardzo [illegible] się tego, by uniknąć ustanowienia w Moskwie rządu współzawodniczącego z Generałem Sikorskim.

12 - T - wj

L o n d y n (PAT) Tajna radiostacja polska "Świt" donosi, iż gubernator Warszawy Fischer przemianowany został do Lublina na miejsce Zoernera, który został odwołany. Nazwisko następcy Fischera nie zostało jeszcze ogłoszone.

13 - T - wj

L o n d y n (PAT) Minister Kwapiński w towarzystwie posła Sokolnickiego złożył wizytę posłowi brytyjskiemu w Szwecji

---

Malletowi i posłowi USA Johnsonowi oraz szwedzkiemu ministrowi handlu Erikssonowi. Tegoz dnia minister Kwapinski xxxxx spotkał się z licznymi wybitnymi socjalistami roznych krajow przebywających w Szwecji.

14 - T - wj
L o n d y n (PAT) - Gubernator Michiganu Kelly ogłosił 9 maja dniem swięta Polski, łącząc w ten sposob obchody Konstytucji i dzien urodzin Kopernika. Wszystkie ośrodki xxxxx polskie w USA będą w tym roku obchodziły to swięto szczegolnie uroczyscie.

15 - T -wj - kz
L o n d y n (PAT) Tajna radiostacja polska "Swit" podała w piątek wieczorem następujące dane dotyczące ghetta warszawskiego: Ghetto warszawskie z początkiem okupacji zamieszkałe było przez 600.000 Zydow, w czym 350.000 mieszkancow Warszawy, reszta zas sprowadzona została z innych miast Polski. xxxxx W styczniu 1942 r. rozpoczęła się likwidacja ghetta, przy czym Niemcy do mordowania ludnosci uzywali komor gazowych. Na miejsce mordowanych Zydow polskich przywozono transporty Zydow z całej Europy. W ciągu ostatnich 15 miesięcy około miliona Zydow przeszło przez ghetto warszawskie.W ostatnich tygodniach rozpoczęła się ostateczna likwidacja pozostałych w ghetto ...000 Zydow, ktorzy bronią się rozpaczliwie. "Swit" w audycji swojej rowniez wzywa robotnikow polskich do niedawania posłuchu wrogim elementom, probującym prowokowac manifestacje uliczne pierwszego maja. Manifestacje takie mogłyby wywołac krwawe represje. "Swit" wzywa do uczczenia pamięci bohaterow walki o niepodległosc i wyzwolenie Klasy pracującej przez pozostanie w domach, albowiem Polacy winni oszczędzac swe siły na nadejscie chwili decydującej.

16 - T - wj - kz
L o n d y n (PAT) - "Krakauer Zeitung" z 21.4 br. donosi, o przemowieniu Franka, ktore wygłosił on w rocznicę urodzin Hitlera. Frank wzywa Polakow do wspołpracy, przyrzekając szczegolnie robotnikom przemysłu zbrojeniowego, poprawę warunkow zywnosciowych, grożąc jednoczesnie najsurowszymi represjami tym, ktorzy " burzą spokoj normalnej pracy".Wspominając o tragedii smolenskiej Frank z całym cynizmem oswiadczył, że Polacy są bezpieczni jedynie pod "opieką" niemiecką. Wyznaczenie godziny policyjnej, obowiązującej Polakow na 7 wieczorem, oraz grozby, xxxxx zawarte w przemowieniu Franka, wskazują na to, że xxxxx opor ludnosci na ziemiach Polski nie słabnie.

Hallettowi i posłowi USA Johnsonowi oraz szwedzkiemu ministrowi handlu Erikssonowi. Tegoż dnia minister Kwapiński odbył spotkanie się z licznymi wybitnymi socjalistami różnych krajów przebywających w Szwecji.

14 - T - wj

L o n d y n (PAT) - Gubernator Michiganu Kelly ogłosił 9 maja dniem święta Polski, łącząc w ten sposób obchody Konstytucji 3 Maja z dniem urodzin Kopernika. Wszystkie ośrodki emigracji polskiej w USA będą w tym roku obchodziły to święto szczególnie uroczyście.

15 - T - wj - kr

L o n d y n (PAT) Tajna radiostacja polska "Świt" podała w piątek wieczorem następujące dane dotyczące ghetta warszawskiego: Ghetto warszawskie z początkiem okupacji niemieckiej było przez 600.000 Żydów, w czym 350.000 mieszkańców Warszawy, reszta zaś sprowadzona została z innych miast Polski. W styczniu 1942 r. rozpoczęła się likwidacja ghetta, przy czym Niemcy do mordowania ludności używali komór gazowych. Na miejsce mordowanych Żydów polskich przywożono transporty Żydów z całej Europy. W ciągu ostatnich 15 miesięcy około miliona Żydów przeszło przez ghetto warszawskie. W ostatnich tygodniach rozpoczęła się ostateczna likwidacja pozostałych w ghetto [illegible].000 Żydów, który bronią się rozpaczliwie. "Świt" w audycji swojej również wzywa robotników polskich do niesłuchania podszeptów wrogim elementom, proklamujących prowokacyjne manifestacje uliczne pierwszego maja. Manifestacje takie mogłyby wywołać krwawe represje. "Świt" wzywa do uczczenia pamięci bohaterów walki o niepodległość i wyzwolenie klasy pracującej przez pozostanie w domach, albowiem Polacy winni oszczędzać swe siły na nadejście chwili d[illegible] rozprawy.

16 - T - wj - km

L o n d y n (PAT) - "Krakauer Zeitung" z 21.4 br. donosi o przemówieniu Franka, które wygłosił on w rocznicę urodzin Hitlera. Frank wzywa Polaków do współpracy, przyrzekając szczególnie robotnikom przemysłu zbrojeniowego, poprawę warunków żywnościowych, grożąc jednocześnie najsurowszymi represjami tym, którzy "burzą spokój normalnej pracy". Wspominając o tragedii smoleńskiej Frank z całym cynizmem oświadczył, że Polacy są bezpieczni jedynie pod "opieką" niemiecką. Wymieniane godziny policyjnej, obowiązującej Polaków na 7 wieczorem, oraz groźby, zawarte w przemówieniu Franka wskazują na to, że opór ludności na ziemiach Polski nie słabnie.

Z drugiej strony gwaltowna krytyka niektorych ministrow polskich xxxx jaka sie pojawila w prasie sowieckiej,codzien przypomina,ze pojednanie nie jest latwe.W ciagu ubieglego tygodnia nasz korespondent z Waszyngtonu doniosl nam o powszechnie panujacej opinii,jakoby nie mogly byc zmiany na lepsze bez xxxxxx pewnej rekonstrukcji rzadu Sikorskiego.Nikt z tych,ktorzy wspolpracowali scisle z gen.Sikorskim,nie moze bez komentarzy zostawic takich oskarzen jak zarzut,iz:"Gen.Sikorski ma nastawienie antydemokratyczne/i antysowieckie."Nie xxxx posiada on ani jednej ani drugiej tendencji,jak to wyraznie wynika z przegladu calej jego polityki, xxxx ktora doprowadzila do zasadniczych dwuch porozumien z Rosja Sowiecka w 1941 r., xxxxPolityke te gen.Sikorski podtrzymywal,gdy inni ministrowie ustapili.Moze byly jakies bledy,ale stanowczo niesprawiedliwym byloby zarzucac Polakom zla wole,ani przypuszczac,iz rzad gen.Sikorskiego nie jest respektowany w Kraju. Posrod wszystkich okropnosci okupacji niemieckiej glos jego slychac bylo w Kraju i glosu ten doczekal sie odpowiedzi.

Niemniej jednak wiele oswiadczen polskich,przewaznie nieoficjalnych,bylo zarowno krotkowzrocznych jak i prowokujacych,odnosnie mocarstwa,bedacego poteznym sasiadem Polski, zarowno w wojnie jak i w pokoju.W calej tej sprawie daloby sie wiele zalatwic droga spokojnych rozmow,a wszelkie gwaltowne polemiki sa tylko zerem dla bacznie obserwujacego przebieg zajscia Goebellsa. Gobelles,nie potrzeba dodawac, wyraznie cieszy sie z tego wszystkiego wraz z innymi czlonkami rzadu niemieckiego i calym niemieckim sztabem.Staraja sie oni teraz bardziej niz kiedykolwiek zdobyc dla swej walki przeciw Rosji Polakow i czynia im liczne propozycje.Odpowiedz jednak jest zawsze ta sama.Najbardziej sprecyzowana odpowiedz czytamy w ostatnim numerze "Biuletynu Informacyjnego",jednej z wielu gazet,nielegalnych wychodzacych w Kraju.Po omowieniu podstepow niemieckich dziennik oswiadcza,iz:"Iz zaden Polak nie pomoze Niemcom w ich walce przeciw ZSRR."

W artykule wstepnym "News Chronicle" czytamy:2

"Od poczatku jasnym bylo,iz rozdzwiek miedzy rzadmi sowieckim i polskim byl czyms wiecej niz powierzchownym sporem. Sprawa lasow katinskich uzyta zostala przez obie strony jako pretekstr do akcji, wyniklej z nieporozumien o wiele glebiej siegajacych i dluzej trwajacych.Pomimo porozumien osiagnietych tak madrze przez oba rzady w lipcu 1941 stosunki polsko-rosyjskie nigdy nie byly wolne od wzajemnych podejrzen. Od kilku miesiecy stawaly sie coraz gorsze. Znaczy to,ze nic dobrego wyniknac nie moze ze staran o odwolanie decyzyj,powzietych z zimnego rozmyslu,gdy istnieja podstawowe roznice.

Z drugiej strony gwaltowna krytyka niektorych ministrow polskich xxxx jaka sie pojawila w prasie sowieckiej,oddalam przypomina,ze pojednanie nie jest latwe.W ciagu ubieglego tygodnia nasz korespondent z Waszyngtonu doniosl nam o powszechnie panujacej opinii,jakoby nie mogly byc zmiany na lepsze bez xxxxxx pewnej rekonstrukcji rzadu Sikorskiego.Nikt z tych,ktorzy wspolpracowali scisle z gen.Sikorskim,nie moze bez komentarzy zostawic takich oskarzen jak zarzut,iz:"Gen.Sikorski ma nastawienie antydemokratyczne i antysowieckie."Nie xxxx posiada on ani jednej ani drugiej tendencji,jak to wyraznie wynika z przegladu calej jego polityki, ktora doprowadzila do zasadniczych dwoch porozumien z Rosja Sowiecka w 1941 r., Polityke te gen.Sikorski podtrzymywal,gdy inni ministrowie ustapili.Moze byly jakies bledy,ale stanowczo niesprawiedliwym byloby zarzucac Polakom zla wole,ani przypuszczac,iz rzad gen.Sikorskiego nie jest respektowany w Kraju. Posrod wszystkich skrupulatnej opinii xxxxxxxxx glos jego slyszano bylo w Kraju i glos ten docenili ale odpowiedzi.

Niemniej jednak wiele oswiadczen polskich,przewaznie nieoficjalnych,bylo zarowno krotkowzrocznych jak i prowokujacych,odnosnie mocarstwa,bedacego potencjalnym sasiadem Polski, zarowno w wojnie jak i w pokoju.W calej tej sprawie zaloby ale wiele zalatwic droga spokojnych rozmow,a wszelkie gwaltowne polemiki sa tylko zerem dla bacznie obserwujacego przebieg zajscia Goebbelsa. Goebbels,nie potrzeba dodawac, wyraznie cieszy sie z tego wszystkiego wraz z innymi czlonkami rzadu niemieckiego i calym niemieckim sztabem.Staraja sie oni teraz bardziej niz kiedykolwiek zdobyc dla swej walki przeciw Rosji Polakow i czynia im liczne propozycje.Odpowiedz jednak jest zawsze ta sama.Najbardziej sprecyzowana odpowiedz czytamy w ostatnim numerze "Biuletynu Informacyjnego",jednej z wielu gazet,wydawanych nielegalnych w Kraju.Po omowieniu podstepow niemieckich dziennik oswiadcza,iz:"Iz zaden Polak nie pomoze Niemcom w ich walce przeciw ZSRR."

W artykule wstepnym "News Chronicle" czytamy:

"Od poczatku jasnym bylo,iz rozdzwiek miedzy rzadami sowieckim i polskim byl czyms wiecej niz powierzchownym sporem. Sprawa lasow katynskich uzyta zostala przez obie strony jako pretekst do akcji, wynikiej z nieporozumien o wiele glebiej siegajacych i dluzej trwajacych.Pomimo porozumien osiagnietych tak madrze przez oba rzady w lipcu 1941 stosunki polsko-rosyjskie nigdy nie byly wolne od wzajemnych podejrzen. Od kilku miesiecy stawaly sie coraz gorsze. Zmiany to,ze nic dobrego wyniknac nie moze ze starcia o odwolanie decyzji,powzietych z mnogo rozmysla,gdy istnieja podstawowe roznice.

- -

Tylko realistyczna polityka zapobiec moze rozszerzaniu sie sporu,ktorzy nasi wrogowie najchetniej rozwijaliby coraz bardziej,az cos bardziej zywotnego dla zwyciestwa Aliantow jak porozumienie polsko - sowieckie zostanie zlamane. Jednym z powodow tego przykrego zdarzenia jest brak porozumienia w polityce miedzy glownymi partnerami Koalicji. Dotychczas nie zostalo osiagniete nawet calkowite porozumienie militarne.Jesli chodzi o porozumienie w sprawie zasadniczych celow politycznych - to ono wogole nie istnieje. Gdyby ono bylo - nieporozumienie miedzy rzadem Sikorskiego, a Kremlem nie przybraloby takich rozmiarow. Intencje sowieckie odnosnie powojennych granic Polski dawno juz zostaly zrozumiane. To tez nie mozna liczyc sie z dazeniami niektorych elementow polskich, ktore marza o tym aby Polska po wojnie spelniala role poteznego panstwa buforowego pomiedzy Europa Zachodnia , a mocarstwem,z ktorym W.Brytania zwiazana jest traktatem od lat 20.

Pokoj w Europie powojennej zalezec bedzie od scislego porozumienia i wspolpracy miedzy Rosja sowiecka a W.Brytania. W tej wspolpracy za czynnik podstawowy bezwzglednie trzeba bedzie uznac dominujacy wplyw Rosji we Wschodniej Europie . Polacy beda musieli to uznac zarowno , jak i wszyscy inni. Te dwa fakty sa niezbita rzeczywistoscia i jesli mamy wygrac wojne, a jeszcze bardziej pokoj - nasza polityka musi bezwzglednie sie do nich przystosowac. Solidarnosc miedzy Rosja, W.Brytania i St.Zjednoczonymi, jest koniecznoscia podstawowa. Wszystko cokolwiek zagraza tej solidarnosci,zagrozi tez przyslosci Polski , gdyz jesli Alianci mieliby przegrac wojne lub pokoj , Polska przestalaby istniec.

- -

Tylko realistyczna polityka zapobiec moze rozszerzaniu sie sporu,ktory nasi wrogowie najchetniej rozwijaliby coraz bardziej,aa cos bardziej zywotnego dla zwyciestwa Aliantow jak porozumienie polsko - sowieckie zostanie zlamane. Jednym z powodow tego przykrego zdarzenia jest brak porozumienia w polityce miedzy glownymi partnerami Koalicji. Dotychczas nie zostalo osiagniete nawet calkowite porozumienie militarne.Jesli chodzi o porozumienie w sprawie zasadniczych celow politycznych - to ono wogole nie istnieje. Gdyby ono bylo - nieporozumienie miedzy rzadem Sikorskiego, a Kremlem nie przybralaby takich rozmiarow. Intencje sowieckie odnosnie powojennych granic Polski dawno juz zostaly sprecyzowane. To tez nie mozna liczyc sie z dazeniami niektorych elementow polskich, ktore marza o tym aby Polska po wojnie spelniala role poteznego panstwa buforowego pomiedzy Europa Zachodnia , a sowietami,z ktorym W.Brytania zwiazana jest traktatem od lat 20.

Pokoj w Europie powojennej zalezec bedzie od scislego porozumienia i wspolpracy miedzy Rosja sowiecka a W.Brytania. W tej wspolpracy za czynnik podstawowy bezwzglednie trzeba bedzie uznac dominujacy wplyw Rosji we Wschodniej Europie . Polacy beda musieli to uznac zarowno , jak i wszyscy inni. Te dwa fakty sa nieodzowna rzeczywistoscia i jesli mamy wygrac wojne, a jeszcze bardziej pokoj - nasza polityka musi bezwzglednie sie do nich przystosowac. Solidarnosc miedzy Rosja, W.Brytania i St.Zjednoczonymi, jest koniecznoscia podstawowa. Wszystko cokolwiek zagraza tej solidarnosci,zagraza tez przyszlosci Polski. Jesli alianci mieliby przegrac wojne lub pokoj , Polska przestalaby istniec.

---

19 - T - wj - kz

L o n d y n (PAT) - Przebywający w Sztokholmie minister Kwapinski w towarzystwie delegata Rady Miejskiej Sztokholmu, zwiedził ratusz, szpitale miejskie oraz kolonię robotniczą pod Sztokholmem, po czym podejmowany był na Ratuszu przez burmistrza Andersona, ktory witając go podkreslił z zadowoleniem z mozliwosci goszczenia członka Rządu Polskiego i przewodniczącego Komitetu Zagranicznego bohaterskiej PPS., z ktorą socjal-demokratyczna partia szwedzka związana jest od lat przyjaznymi stosunkami. W odpowiedzi min.Kwapinski podkreslił, że Szwecja jest ostoją ideałow humanitarnych i przeto wszędzie w swiecie otoczona jest i będzie uznaniem.

20 - T - wj - kz

L o n d y n (PAT) - Piątkowy "New York Times" ogłasza artykuł wstępny p.t./ktorym pisze/"Odpowiedz Rządu Polskiego na notę sowiecką jest w porownaniu ze stanowczym językiem noty sowieckiej stosunkowo bardzo umiarkowana i zdradza szczere pragnienie nawiązania stosunkow z Sowietami. Polacy raz jeszcze potwierdzają swą lojalnosc wobec Narodow Zjednoczonych i pomijają wszelkie wzmianki co do źle wybranego i inspirowanego przez hitlerowcow sposobu załatwienia sprawy, ktory był przyczyną zerwania. Według londynskiego korespondenta Daniella, Polacy otrzymali oficjalne brytyjskie i amerykanskie zapewnienia, że podczas wojny żadne ustanowienie granic nie zostanie uznane. Nic z Moskwy nie wskazuje na to, że rząd sowiecki skłonny jest do ustąpienia z zajętego stanowiska. Jest rzeczą całkiem jasną iż kryzys polsko-sowiecki jest probą solidarnosci Narodow Zjednoczonych, probą, ktora wypadła w najgorszej chwili i zbiegając się w czasie z krytycznym momentem wojny, probą, ktora rzuca cien na wstępną konferencję Narodow Zjednoczonych przeciw mocarstwom "osi". Zbliżająca się konferencja w Hot Springs zwołana została głownie po to, aby skontaktowac rządy alianckie i w praktyce wyprobowac wspolną pracę. Chociaż konferencja zwołana została dla omowienia poszczegolnych zagadnien dostaw żywnosciowych, to jej istotnym celem jest poczynienie wysiłku dla podłożenia fundamentow pod strukturę ogolno-swiatową, ktora musi zostac wzniesiona jeżeli ma powstac rzeczywista organizacja dla zachowania pokoju. Zerwanie między wielkim mocarstwem a sąsiednim krajem przez ponury paradoks historii tym własnie krajem, o ktorego niepodległosc rozpoczęła się wojna jest złym wstępem do generalnej proby wspołpracy.- Zerwanie to podkresla na nowo koniecznosc szczerego i całkowitego porozumienia między Rooseveltem, Churchillem a Stalinem. Czas już, aby mocarstwa sprzymierzone zgodziły się co do tego, na jakich podstawach przyszły swiat winien

---

19 - T - wj - kz

L o n d y n (PAT) - Przebywajacy w Sztokholmie minister Kwapinski w towarzystwie delegata Rady Miejskiej Sztokholmu zwiedzil ratusz, szpitale miejskie oraz kolonie robotnicza pod Sztokholmem, po czym podejmowany byl na Ratuszu przez burmistrza Anderssona, ktory witajac go podkreslil z zadowoleniem z mozliwosci goszczenia czlonka Rzadu Polskiego i przewodniczacego Komitetu Zagranicznego Robotniczej PPS., z ktora socjal-demokratyczna partia szwedzka zwiazana jest od lat przyjaznymi stosunkami. W odpowiedzi min. Kwapinski podkreslil, ze Szwecja jest ostoja idealow humanitarnych i przeto wszedzie w swiecie otoczona jest i bedzie uznaniem.

20 - T - wj - kz

L o n d y n (PAT) - Piatkowy "New York Times" oglasza artykul wstepny p.t., w ktorym pisze: "Odpowiedz Rzadu Polskiego na note sowiecka jest w porownaniu ze stanowczym jezykiem noty sowieckiej stosunkowo bardzo umiarkowana i zdradza szczere pragnienie nawiazania stosunkow z Sowietami. Polacy raz jeszcze potwierdzaja swa lojalnosc wobec Narodow Zjednoczonych i pomijaja wszelkie wzmianki co do nie wybranego i inspirowanego przez hitlerowcow sposobu zalatwienia sprawy, ktory byl przyczyna zerwania. Wedlug londynskiego korespondenta Daniella, Polacy otrzymali oficjalne brytyjskie i amerykanskie zapewnienia, ze podczas wojny zadne ustanowienie granic nie nastapi uznane.
Nic z Moskwy nie wskazuje na to, ze Rzad sowiecki sklonny jest do ustapienia z zajetego stanowiska. Jest rzecza calkiem jasna, iz kryzys polsko-sowiecki jest proba solidarnosci Narodow Zjednoczonych, proba, ktora wypadla w najgorszej chwili i zbiega sie w czasie z krytycznym momentem wojny, proba, ktora rzuca cien na zwolana konferencje Narodow Zjednoczonych przeciw mocarstwom "osi". Zblizajaca sie konferencja w Hot Springs zwolana zostala glownie po to, aby mocarstwowe rzady alianckie i w praktyce wypracowaly wspolna prace. Chociaz Konferencja zwolana zostala dla omowienia poszczegolnych zagadnien dostaw zywnosciowych, to jej istotnym celem jest poczynienie wysilku dla polozenia fundamentow pod strukture ogolno-swiatowa, ktora musi zostac wzniesiona jesli ma w ogole powstac rzeczywista organizacja dla zachowania pokoju. Zerwanie miedzy wielkim mocarstwem a sasiednim krajem przez ponury paradoks historii tym wlasnie krajem, o ktorego niepodleglosc rozpoczela sie wojna jest zlym wstepem do generalnej proby wspolpracy.- Zerwanie to podkresla na nowo koniecznosc szczerego i calkowitego porozumienia miedzy Rooseveltem, Churchillem a Stalinem. Czas juz, aby mocarstwa sprzymierzone zgodzily sie co do tego, na jakich podstawach przyszly swiat winien

---

18. - T - fd.
L o n d y n , /PAT/.- Polska Agencja Telegraficzna w N.Yorku donosi : Wiadomosc o zerwaniu stosunkow dyplomatycznych polsko-sowieckich jest przez prase nowojorska obszernie komentowana . Zarowno w komentarzach redakcyjnych, jak w depeszach korespondentow londynskich. " New York Times" w depeszy Rajmonda Daniella z Londynu pisze :"Gabinet brytyjski zajal sie natychmiast powaznie wiadomoscia o zerwaniu stosunkow dyplomatycznych polsko-sowieckich i Rzad nie traci czasu by obydwa kraje sprowadzic z powrotem na wspolna droge. Podobnego wysilku dokonano juz raz w warunkach jeszcze trudniejszych i dlatego istnieje nadzieja , ze zwyciestwo propagandy hitlerowskiej bedzie tylko czasowe. Jest prawdopodobne, ze W.Brytania nie podejmie zadnych ostatecznych krokow, zanim St.Zjednoczone nie wyraza swej zgody. Byly widoczne , ze stosunki polsko-sowieckie pogorszaly sie , ale opinia publiczna Anglii i St.Zjednoczonych nie miala najmniejszego pojecia o powadze sytuacji,poniewaz Rzad tutejszy zwrocil sie z apelem do prasy brytyjskiej aby wiadomosci pomijala, a cenzura zabraniala korespondentom zagranicznym wysylanie kabli o przyczynach sporu.Podczas tego blackoutu informacyjnego prasa sowiecka i polska pozwolily sobie na niepohamowana i zazarta polemike ,ktora prawdopodobnie o wiele bardziej wzburzyla nastrojem, niz objektywna dyskusja o tym sporze w prasie brytyjskiej i amerykanskiej.Niema tutaj tendencji do pomniejszania powagi sytuacji lub tez zatajenia faktu, ze Goebbels odniosl zwyciestwo propagandowe,nawet gdyby sukces ten okazal sie tylko czasowy.Potwierdza to przypuszczenia tych ,ktorzy podejrzywaja ,ze Hitler straciwszy nadzieje wygrania wojny sila zbrojna bedzie dazyl do unikniecia przegranej przez intryge : Najbardziej alarmujacym zjawiskiem jest wykazanie ze ten pomysl moze sie udac. Po odniesieniu takiego tryumfu Hitler i jego propagandzisci moga podjac probe wbicia klina pomiedzy inne Zjednoczone Narody . Czyz nie jest mozliwe ,ze rozdzwiek miedzy rzadami Sowieckim i Polskim odbije

15/ - T - 42

Londyn, /I.T/.- Polska Agencja Teleg.

W N.Yorku donoszą : Wiadomość o zerwaniu stosunków /polsko- dyplomatycznych
sowieckich jest przez prasę nowojorską obszernie komentowana - zarówno w komentarzach redakcyjnych, jak w depeszach korespondentów londyńskich. " New York Times" w depeszy Raymonda Daniella z Londynu pisze :"Gabinet brytyjski zajął się natychmiast ponownie wiadomością o zerwaniu stosunków dyplomatycznych polsko-sowieckich i Rząd nie traci czasu by obydwa kraje sprowadzić z powrotem na właściwą drogę. Jednego wyniku dokonano już raz w warunkach [illegible]/trudniejszych jeszcze i dlatego istnieje nadzieja, że zwycięstwo propagandy hitlerowskiej będzie tylko czasowe. Jest prawdopodobne, że W.Brytania nie podejmie żadnych ostatecznych kroków, zanim St.Zjednoczone nie wyrażą swej zgody. Było widoczne, że stosunki polsko-sowieckie pogorszyły się, ale opinia publiczna Anglii i St.Zjednoczonych nie miała należytego pojęcia o powadze sytuacji, ponieważ Rząd tutejszy zwrócił się z apelem do prasy brytyjskiej aby wiadomość pomijała, a cenzura zabroniła korespondentom zagranicznym wysyłania kabli o przyczynach sporu. Pomimo tego blackoutu informacyjnego prasa sowiecka i polska pozwoliły sobie na nieopanowaną i zaciętą polemikę, która prawdopodobnie o wiele bardziej wzburzyła [illegible], niż objektywna dyskusja o tym sporze w prasie brytyjskiej i amerykańskiej. Można tutaj tendencji do pomniejszania powagi sytuacji lub też zatajenia faktu, że Goebbels odniósł zwycięstwo propagandowe, nawet gdyby sukces ten okazał się tylko czasowy. Potwierdza to przypuszczenia tych, którzy podejrzewają, że Hitler stracił nadzieję wygrania wojny siłą oręża i teraz będzie dążył do [illegible] przez intrygę : Najbardziej alarmującym objawem jest uznanie że ten pomysł może się udać. Po ominięciu tego tryumfu Hitlera i jego propagandzisty mogą podjąć próbę wśród kilku pomniejszych Zjednoczonych Narodów. Czyż nie jest możliwe, że rozdźwięk między rządami Sowieckim i Polskim odbiję

- -

sie w posob istotny na stosunkach miedzy W.Brytania a Rosja ? Jednakowoz zarzut sowiecki, ze istnialo szpiegowanie miedzy czlonkami Rzadu Sikorskiego , a agentami osi, moze miec wplyw na sklad tego rzadu. Nota sowiecka wskazuje takze, ze Rosja nie wyrzekla sie roszczen do Litwy,mimo, ze ani Litwa , ani inne panstwa Baltyckie, czy tez obszary europejskie nie byly wspomniane w traktacie brytyjsko-sowieckim z zbieglego lata. Do skomplikowanego polozenia sowiecko-polskiego umieszal sie Goebbels z historja oficerow . Nie zastanawiajac sie nad tym, ze kosztowalo Niemcow duzo czasu by odkryc groby na terytorium,ktore okupowaly przez dwa lata , polski Minister Obrony wydal podzegajace oswiadczenie i bez zapytania sie Moskwy zwrocil sie do Czerwonego Krzyza o dochodzenie. Wszystko rozwscieczylo Rosjan i doprowadzilo do dzisiejszego zerwania stosunkow " .

W artykule redakcyjnym "New York Times" pisze :" Wiadomosc o zerwaniu stosunkow polsko-sowieckich wstrzasnela Zjednoczonymi Narodami . Jest to zwyciestwo propagandy niemieckiej.Dowodem tego dzisiejsza radosc Berlina. Rzad Polski w obliczu znikniecia oficerow i pod wrazeniem egzekucji przez Rosjan Erlicha i Altera ,zazadal bezstronnego zbadania sprawy przez Czerwony Krzyz celem stwierdzenia faktow i zdemaskowania propagandy hitlerowskiej - jezeli jest propaganda. Rosjanie obecnie oskarzaja Rzad Polski o udzial w kampanii wroga.Jest nieszczesciem, ze Polacy podniesli te sprawe . Na poczatku hitlerowcy wyspecjalizowali sie w pokazywaniu korespondentom zagranicznym zmasakrowanych zwlok ,jako dowod okrucienstw polskich, chociaz bylo rzecza niemozliwa stwierdzenie czy ofiary byly Polakami czy Niemcami. Obecnie ta sama gre zastosowali wobec Polakow . Ale akcja rzadu rosyjskiego i nagle zerwanie stosunkow nie jest odpowiedzia na zarzut ,a nota rosyjska ,ponoszaca sprawy graniczne wskazuje na istnienie bardziej zasadniczych roznic. Spor jest niepozadany ,ale nie moze miec i nie bedzie mial wplywu na strategje lub wynik wojny . O wyniku wojny zadecyduje nie dyplomacja lecz przelana krew. "

nie w posób istotny na stosunkach między W.Brytanią a Rosją ? Jednakowoż zarzut sowiecki, że istniało współdziałanie między członkami Rządu Mikołajczyka , a agentami etc, może mieć wpływ na skład tego rządu. Nota sowiecka wskazuje także, że Rosja nie wyrzekła się roszczeń do Litwy,niemc, że ani Litwa , ani inne państwa Bałtyckie, czy też obszary europejskie nie były wspomniane w traktacie brytyjsko-sowieckim z ubiegłego lata. Do skomplikowanego położenia sowiecko-polskiego wmieszał się Goebbels z historją oficerów . Nie zastanawiając się nad tym, że kosztowało Niemców dużo czasu by odkryć groby na terytorium,które okupowały przez dwa lata , polski Minister Obrony wydał podejrzane oświadczenie i bez zapytania się Moskwy zwróci się do Czerwonego Krzyża o dochodzenie. Wszystko rozwścieczyło Rosjan i doprowadziło do dzisiejszego zerwania stosunków ".

W artykule redakcyjnym "New York Times" pisze :" Wiadomość o zerwaniu stosunków polsko-sowieckich wstrząsnęła Zjednoczonymi Narodami . Jest to zwycięstwo propagandy niemieckiej.Dowodem tego dzisiejsza radość Berlina. Rząd Polski w obliczu zniknięcia oficerów i pod wrażeniem egzekucji przez Rosjan Erlicha i Altera , zażądał bezstronnego zbadania sprawy przez Czerwony Krzyż celem stwierdzenia faktów i zdemaskowania propagandy hitlerowskiej - jeżeli jest propagandą. Rosjanie obecnie oskarżają Rząd Polski o udział w kampanii wroga.Jest nieszczęściem, że Polacy podnieśli tą sprawę . Na początku hitlerowcy wyspecjalizowali się w pokazywaniu korespondentom zagranicznym zmasakrowanych zwłok ,jako dowód okrucieństw polskich,obecnie było trzeba niemożliwe stwierdzenie czy ofiary były Polakami czy Niemcami. Obecnie tą samą grę zastosowali wobec Polaków . Ale akcja Rządu Sowieckiego i nagłe zerwanie stosunków nie jest odpowiedzią na zarzut ,a może zostać ,pomocne sprawy Germańskiej wskazuje na istnienie bardziej zasadniczych konfliktów. Spór jest niepomyślny ,ale nie może mieć i nie będzie miał wpływu na strategię. Ich wynik wojny . O wyniku wojny zadecyduje nie dyplomacja lecz przelana krew. "